

ÚRSKURÐARNEFND UM VIÐSKIPTI VIÐ FJÁRMÁLAFYRIRTÆKI

Fjármálaeftirlitið · Suðurlandsbraut 32 · 108 Reykjavík · Sími: 525 2700 · Fax: 525 2727

Ár 2009, föstudaginn 6. febrúar, er fundur haldinn í Úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Guðjón Ólafur Jónsson, formaður, Geir Arnar Marelsson, Grétar Grétarsson, Guðlaug Brynja Ólafsdóttir og Hildigunnur Hafsteinsdóttir.

Fyrir er tekið **mál nr. 17/2008**:

M
gegn
fjárfestingarfélaginu F

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r:

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru M, hér eftir nefnd sóknaraðili, annars vegar, og F, hér eftir nefnt varnaraðili, hins vegar.

Málið barst úrskurðarnefnd 17. nóvember 2008 með kvörtun sóknaraðila, dagsettri 7. sama mánaðar. Með bréfi nefndarinnar, dagsettu 11. nóvember 2008, var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Svör varnaraðila bárust með bréfi hans, dagsettu 2. desember 2008. Var það sent sóknaraðila með bréfi nefndarinnar, dagsettu 3. desember 2008, og honum gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Athugasemdir bárust með bréfi sóknaraðila, dagsettu 13. janúar 2009.

Málið var tekið fyrir á fundum nefndarinnar 29. janúar og 6. febrúar 2009.

II.

Málsatvik.

Hinn 27. júní 2007 tók sóknaraðili á kaupleigu hjá varnaraðila bifreið. Var umsaminn leigutími frá samningsdegi til 2. júlí 2014. Kaupverð hins leigða var kr. 2.070.000. Að frádreginni kr. 500.000 innborgun sóknaraðila og að viðbættu kr. 56.943 stofngjaldi var tilgreint samningsverð í kaupleigusamningnum kr. 1.626.943. Var mánaðarleg leiga að meðaltali yfir lánstímann tilgreind kr. 22.731. Samkvæmt samningi aðila skyldu vextir vera óverðtryggðir vextir bílasamninga samkvæmt ákvörðun varnaraðila á hverjum tíma og miðast við tilgreinda myntkörfu, sem væri samsett af japönskum jenum (50%) og svissneskum frönskum (50%). Gengisþróun varð sóknaraðila mjög óhagstæð og hafði mánaðarleg samningsgreiðsla sóknaraðila hækkað úr kr. 22.023 á fyrsta gjalddaga í ágúst 2007 í kr. 29.026 í mars 2008. Á þeim tíma voru eftirstöðvar samningsins orðnar kr. 1.821.329, en um 3,2 milljónir króna í nóvember 2008.

Málinu var skotið til úrskurðarnefndarinnar með kvörtun, dagsettri 13. mars 2008, sbr. mál nr. 6/2008. Með úrskurði nefndarinnar, uppkveðnum 17. september 2008, var málinu vísað frá úrskurðarnefndinni á þeim grundvelli að skilyrðum 5. gr. samþykktu fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki, dagsettra 8. júní 2000, fyrir meðferð málsins hjá úrskurðarnefndinni hefði ekki verið fullnægt. Með rafpósti, dagsettum 29. september 2008, og ábyrgðarbréfi til varnaraðila, dagsettu 2. október 2008, krafðist sóknaraðili þess að kaupleigusamningur yrði ógiltur. Ekki verður séð að varnaraðili hafi svarað þeim erindum.

III.

Umkvörtunarefni.

Sóknaraðili krefst þess að fyrrgreindur kaupleigusamningur sinn við varnaraðila, dagsettur 27. júní 2007, verði ógiltur.

Sóknaraðili kveðst hafa skrifað undir nefndan kaupleigusamning á röngum forsendum þar sem hann hafi fengið rangar og villandi upplýsingar frá sölumanni, sem sagt hafi gengislán mjög stöðugt. Kveðst sóknaraðili ekki hafa verið upplýstur um áhættu af nokkru tagi samhliða töku lánsins. Þá sé samningurinn bersýnilega óhagstæður sóknaraðila sem neytanda og hafi fákunnátta sóknaraðila um gengislán og gengistryggingu verið notuð til að koma á samningi.

IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Varnaraðili krefst þess aðallega að málinu verði vísað frá úrskurðarnefndinni, en til vara að öllum kröfum sóknaraðila verði hafnað.

Varnaraðili byggir aðalkröfu sína á því að kröfugerð sóknaraðila sé svo illa reifuð, óljós og ruglingsleg að málið sé ekki af þeim sökum tækt til meðferðar hjá úrskurðarnefndinni, sbr. e-lið 6. gr. samþykktu fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki. Þá telur varnaraðili kröfu sóknaraðila um ógildingu samnings aðila ekki verða metna til fjár og verði því enn fremur af þeim sökum að vísa málinu frá úrskurðarnefndinni, sbr. b-lið 6. gr. samþykktanna.

Varnaraðili mótmælir kröfu sóknaraðila um uppgreiðslu á eftirstöðvum samnings aðila með kr. 1.328.357 sem rangri, órökstuddri og tilhæfulausri. Sé uppgreiðslustaða miðað við 2. desember 2008 kr. 3.830.836 og hafi varnaraðili engan reka gert að því að rökstyðja hvers vegna fella eigi mismuninn niður. Varnaraðili telur það ekki á valdi úrskurðarnefndarinnar að víkja samningi til hliðar í heild eða að hluta ef talið yrði ósanngjarnt að bera hann fyrir sig á grundvelli 36. gr. laga nr. 7, 1936 um samningsgerð, umboð og ógilda löggerninga. Þá mótmælir varnaraðili því sem röngu og órökstuddu að samningur aðila sé sóknaraðila bersýnilega óhagstæður eða að ætluð fákunnátta sóknaraðila hafi verið nýtt til að koma á samningi. Sé um að ræða venjulegan kaupleigusamning, sem tíðkast hafi athugasemdalaust í íslensku viðskiptalífi um árabíl.

Varnaraðili bendir á að sóknaraðili hafi sótt um myntkörfulán hjá varnaraðila í gegnum bílasölu þá, sem seldi henni umrædda bifreið. Hafi umsóknin verið send í gegnum bílálánaforrit varnaraðila og sérstaklega óskað eftir myntkörfuláni. Hafi varnaraðili samþykkt umsóknina og sóknaraðili undirritað skjöl á bílasölunni, sem skilað hafi þeim til varnaraðila. Hafi engin frekari samskipti átt sér stað milli málsaðila og því vandséð hvernig varnaraðili eigi að hafa getað nýtt sér meinta fákunnátta sóknaraðila.

Varnaraðili telur sýnt að sóknaraðila hafi verið ljóst að lán það, sem hann fékk hjá varnaraðila, hafi verið í erlendri mynt og samanstæði af japönskum jenum og svissneskum frönskum til helminga, svo og að afborganir væru breytilegar. Standi því það eitt eftir að sóknaraðili sé ósáttur við þá gengisþróun, sem orðið hafi. Sé sú þróun ekki á ábyrgð varnaraðila hafi honum eins og öðrum verið ómögulegt að sjá þá þróun fyrir þegar sóknaraðili hafi gert umræddan samning í júní 2007. Sé og ómögulegt að slá því föstu að umrædd lántaka sé óhagstæð fyrir sóknaraðila þar sem fjöldi gjaldþega sé enn eftir af láninu og ekki vitað hvernig gengi umræddra gjaldmiðla komi til með að þróast.

Loks bendir varnaraðili á gr. 3.3. í almennum samningsskilmálum um breytingar á gengistryggðu leigugjaldi. Hafi sóknaraðili lýst því yfir á forsiðu samnings aðila að hann hafi kynnt sér og samþykkt samningsskilmálana.

V.

Niðurstaða.

Í máli þessu krefst sóknaraðili ógildingar bílasamnings, sem hann gerði við varnaraðila um leigu á bifreið hinn 27. júní 2007. Varnaraðili krefst þess aðallega að málinu verði vísað frá úrskurðarnefndinni, en til vara að öllum kröfum sóknaraðila verði hafnað.

Aðalkröfu sína byggir varnaraðili á því að málið sé ekki tækt til meðferðar úrskurðarnefndarinnar sakir þess að kröfugerð sóknaraðila sé svo illa reifuð, óljós og ruglingsleg, sbr. e-lið 6. gr. samþykktu fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki. Þá telur varnaraðili kröfu sóknaraðila um ógildingu samnings aðila ekki verða metna til fjár og verði því enn fremur af þeim sökum að vísa málinu frá úrskurðarnefndinni, sbr. b-lið 6. gr. samþykktanna.

Í kvörtun sinni í máli þessu krefst sóknaraðili ógildingar tiltekins samnings, sem hann gerði við varnaraðila. Sú krafa er einföld og ekki málum blandin. Þótt fallast megi á með varnaraðila að hugmyndir sóknaraðila um endurgreiðslu fjár úr hendi varnaraðila séu um margt óskýrar og ruglingslegar verður að horfa til þess að kröfugerð sóknaraðila í kvörtun hans, dagsettri 7. nóvember 2008, verður ekki skilin á annan veg en krafa um ógildingu samnings. Þykja því ekki efni til að fjalla frekar um fjárhagslegt uppgjör milli aðila. Krafa sóknaraðila um ógildingu samnings hefur fjárhagslega þýðingu fyrir sóknaraðila og verður því augljóslega metin til fjár, sbr. t.d. til hliðsjónar úrskurði í málum úrskurðarnefndarinnar nr. 20/2002, 1/2005 og 3/2006. Með vísan til framanritaðs verður frávísunarkröfu varnaraðila hafnað.

Í málinu er ágreiningslaust með aðilum að sóknaraðili hafi fyrir milligöngu bílasala sótt um að gera kaupleigusamning við varnaraðila. Í samningi aðila kemur fram að varnaraðili sé leigusali og sóknaraðili leigutaki, sem leigi bifreið. Er mánaðarleg leiga tilgreind í 3. tölul. samningsins kr. 22.731 að meðaltali yfir lánstímann, sem samkvæmt samningnum er 7 ár. Þá kemur fram að vextir séu óverðtryggðir vextir bílasamninga samkvæmt ákvörðun varnaraðila á hverjum tíma og miðist við myntkörfu, sem sett sé saman til helminga úr japönskum jenum og svissneskum frönkum.

Í samningi aðila er vísað til almennra skilmála varnaraðila á bakhlíð samningsins. Staðfesti sóknaraðili með undirritun sinni að hafa kynnt sér skilmálana og samþykkt þá að öllu leyti. Kemur þar m.a. fram að leigugjald samnings, sem sé gengistryggt að hluta eða öllu leyti, geti tekið breytingum miðað við breytingar á gengi erlendra gjaldmiðla, sem vísað er til í 3. tölul. samningsins, gagnvart íslensku krónunni á samningstímanna. Þá er þess og getið að á útgáfudegi hvers leigureiknings taki einstakar leigugreiðslur breytingum til hækkunar eða lækkunar miðað við sölugengi hinna erlendu gjaldmiðla.

Af gögnum málsins verður ekki annað ráðið en að sóknaraðila hafi verið ljóst eða í öllu falli mátt vera ljóst að greiðslur hans samkvæmt samningi aðila væru bundnar við gengi japansks jens og svissnesks franka gagnvart íslenskri krónu og að slíku fylgdi áhætta. Gengisþróunin hefur verið sóknaraðila ákaflega óhagfelld. Á þeirri þróun getur varnaraðili hins vegar ekki borið ábyrgð. Þá er ósannað að varnaraðili hafi með einhverjum hætti nýtt sér ætlaða fákunnáttu sóknaraðila um gjaldeyrismál eða stuðlað að því að henni hafi verið gefnar rangar eða villandi upplýsingar um þau efni eða gengistryggingu leigugreiðslna. Eru að öðru leyti

heldur ekki efni til að víkja frá þeirri meginreglu íslensks samningaréttar að samningar séu skuldbindandi fyrir aðila þeirra.

Með vísan til framanritaðs verður ekki hjá því komist að hafna öllum kröfum sóknaraðila á hendur varnaraðila.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Frávísunarkröfu varnaraðila, F, er hafnað.

Kröfum sóknaraðila, M, á hendur varnaraðila er hafnað.

Reykjavík, 6. febrúar 2009.

Guðjón Ólafur Jónsson

Geir Arnar Marelsson

Grétar Grétarsson

Guðlaug Brynja Ólafsdóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir